

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ།

NATIONAL ASSEMBLY OF BHUTAN
THIMPHU : BHUTAN

ཚེས་ ༧/༡༤ ༢༠༠༤/ ༧༩༠

ཕྱི་ཚེས་ ༡༩/༡༢/༢༠༠༠༤

༢ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་གྱི་ཁྱབ་མཚོག་ལཱ། རྟོན་འབྲས་ འདི་ནི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་པའི་ནང་ལས་ ཆ་
འཛོག་གྲུབ་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཅན་མ་འདི་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྩ་ཆ་ན་
༡༣ པའི་དོན་ཆ་ན་ ༡ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་ལས་ གནམ་ལོ་ས་ལྗེ་ལོ་ ༤ པའི་
ཆེས་ ༡༡ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༢ ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོས་ཚད་དང་འབྲེལ་ བསྟར་
སྤྱོད་འབད་དགོ་པའི་བཀའ་གྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ ད་ལས་ཕར་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ དང་ལེན་འབད་དེ་
འབྲུག་མི་ཡངས་ལཱ་ བཅོམ་ཐོགས་འབྱུང་ངེས་ཡོད་པའི་ ཡིད་ཆེས་དང་བཅས། གནམ་ལོ་ས་ལྗེ་ལོ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༢༢ ལཱ།

(འཛིགས་མེད་རྒྱལ་ཁྲིམས་)
ཚོགས་དཔོན།
འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ།

མཚན་བཟླ་།

༡ མཚན་དཔེ་ལང་འཛོའོད་སྒྲོང་འབར་བའི་སྒྲི། དངས་སྒྲན་འགྱུར་ལྷག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ལྷན་མ།
ཇི་ལྷ་ཇི་སྒྲན་གཟིགས་པའི་བྱ་གས་བསྐྱེད་ཅན། ཟས་གཙང་སྤུང་པའི་ཞབས་ལ་གྱུས་ལྷག་འཚེལ།
བཅུ་དྲུག་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བས་ཁ་བཞི་དབང། བདུད་དཔུང་འཛོམས་ནས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཉི་འོད་ལྷག།
མི་ཚོས་བཅུ་དྲུག་གཙང་མའི་སྒྲིག་ཤིང་འཇུགས། མཐུ་ཆེན་སྒྲ་མའི་སྒྲི་བྲིན་སྒྲིང་ནས་བྲན།
ཆབ་སྤྱོད་སྒྲིང་མའས་སྒྲན་གསལ་འབྱུག་སྒྲིང་ཤིང་། འབངས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲིག་བཅུ་བའི་རྒྱ་རྒྱན་འབབས།
དཔལ་མེད་བྱ་གས་བསྐྱེད་མཛད་སྒྲིང་རྒྱ་རྒྱུ་མཚོའི་རྒྱབས། ཆོས་རྒྱལ་དེ་མ་བྱོན་སྒྲིང་བས་མའས་འདས།
ལྷོངས་འདིར་འབྱུག་སྒྲིང་ཤིང་བའི་རྒྱ་ལྷུ་མས་ལས། ཅེ་བས་མའོད་རྒྱ་འཛོམས་ལེན་བཞིན་འོར།
སྒྲི་འགྲོལ་ངས་ཀྱི་དེ་འོད་སྒྲིང་བའི་ཐབས། རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བང་མཛོད་འདི་རུ་གསལ།

དཀར་ཆག་

ངོ་སྤྱོད།	༡
ལེའུ་ ༡ པ།	༢
སྒྲིན་བརྗོད།	༢
མཚན་དོན་ འགོ་འཇུག་ས་ སྒྲིར་འཇུག་ དེ་ལས་ཁྱབ་ཚད།	༢
ངས་ཆོག་།	༢
ལེའུ་ ༢ པ།	༥
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་དགོས་དོན་ འགོ་བཙུགས་དང་ འགོ་འདྲེན།	༥
དགོས་དོན།	༥
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་བཙུགས།	༥
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་གྱི་དབང་འཛིན།	༥
ལེའུ་ ༣ པ།	༧
བྱ་སྐོའི་རིམ་པ།	༧
གོས་གཞི་སྒྲིན་འབྲུལ།	༧
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ལུ་ཁྲིམས་མཐུན།	༩
ཞུ་ཡིག་གི་དབྱེ་ཞིབ།	༩
ཕུལ་དགོས་པའི་དགོས་མཁོ།	༩
བཀའ་ཁྱབ།	༡༠
བརྗོད་འཕྲིན།	༡༠

གཅིག་

ལེའུ་ ༤ པ།.....	11
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲན་གྱི་དུས་ལུན།	11
ཚོགས་རྒྱན་དང་ གངས་ཅིས་དོན་ལས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་གསལ།	11
རྒྱན་ཤོག།	11
ཚོགས་རྒྱན་འགོ་འདྲན།	12
ཚོགས་རྒྱན་གངས་ཅིས་བསྐོས་ནི།.....	13
གྲུབ་འབྲས།.....	1༤
ལེའུ་ ༥ པ།.....	14
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བསྐུལ་བསྐྱགས།	14
འབད་ཚོག་པའི་རྒྱང་བསྐྱགས།.....	14
བརྟེན་སྤེལ་ནི།	14
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཟད་གོ།	1༧
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ཟད་གོ་ཚད་གཞི།	1༨
ཅིས་ཁྱ་ལུ་བ།	1༨
ལེའུ་ 6 པ།.....	19
སྤྱི་བཏང་གནད་དོན།.....	19
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།	19
ཅིས་མེད།	19
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ལུ་འབྲལ་སྐབས་བཀག་ཆ།	20

བཅག་འབྲུའི་བཅའ་ཁྲིམས་སྒྱུར་འདུག།	༢༠
ཉེས་ཆད།	༢༡
མཉམ་སྒྲགས་དབང་ཆད།	༢༡
འཕྲི་སྒྲོན།	༢༡
ཆོག་དོན་གྱི་དབང་ཆད།	༢༢

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༤ ཅན་མ།

ངོ་སྟོན།

དེ་ཡང་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ ༢༠༠༤ ཅན་མའི་ ཅ་ཆ་ན་ ༣༧ པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་
སྦྲུང་བཏང་མི་སེར་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འདི་ རང་མོས་དང་ནུམ་དག་གི་ནུམ་གཞག་
ཐོག་ གསལ་སྟོན་འབད་ཐབས་ལུ་

རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ ས་ཕོ་བྱི་ལོ་ ༣༥ པ་ལུ་མའི་ཆེས་ ༢༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༧
པའི་ཆེས་ ༢༤ ལུ་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་པ་འཚོགས་སྐབས་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡིན།

ལེའུ ༡ པ།

སྒྲིལ་བཞིན།

མཚན་དོན་ འགོ་འཇུག་ས་ སྒྲིལ་འཇུག་ དེ་ལས་བྱུང་བ།

༡ བཅའ་ཁྲིམས་འདི།

གཤམ་ འཇུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་²⁰⁰⁴ ཅན་མ་ཟེར་བཞིན་དགོ།

ཁ། རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ས་ཕྱི་ལོ་¹⁹⁹⁰ པའི་ཆེས་¹⁹⁹⁰ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་²⁰⁰⁴ ཟླ་⁴
པའི་ཆེས་¹² ལས་ བྱུང་བའི་གཞི་གནས་བྱུང་ཡིན།

གཤམ་ འཇུག་ནང་འཁོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འཇུག་ཚུ་ལུ་ སྒྲིལ་འཇུག་
འཐབ་ནི་ཡིན།

ང། འཇུག་རྒྱལ་ཁབ་མཐའ་དབུས་མེད་པར་བྱུང་ནི་ཡིན།

ངེས་ཚིག།

2 བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ལོགས་སུ་བཀོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན།

གཤམ་ “རྩ་ཁྲིམས་” ཟེར་མི་འདི་ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ལུ་གོ།

ཁ། “བཅག་འཇུག་ལྷན་ཆེན་གསུམ་” ཟེར་མི་འདི་ འཇུག་གི་བཅག་འཇུག་ལྷན་ཆེན་གསུམ་ལུ་གོ།

གཤམ་ “བཅག་འཇུག་འོ་བཅའ་ཁྲིམས་” ཟེར་མི་འདི་ འཇུག་གི་བཅག་འཇུག་འོ་བཅའ་
ཁྲིམས་ལུ་གོ།

ང། “བད་བཀྱད་” ཟེར་མིའདི་ མི་དམངས་ལུ་ རྒྱུ་བསྐྱུགས་ཅེ་དེ་བོ་ རྒྱུ་མཐོང་
གསར་ཤོག་ཚུ་དང་ པར་བསྐྱུན་ གྲོག་འཕུལ་བད་བཀྱད་ཚུ་བཅིས་ཏེ་ བཅོག་
འབྲུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ དུས་དང་དུས་ཚེད་ལུ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ དེ་
ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་ཚུ་ལུ་གོ།

ཅ། “རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་” ཟེར་མིའདི་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་
འདེམས་ལུ་གོ།

༡། བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༧ པའི་ དབྱེ་ཚན་(༡) པ་དང་འཁྲིལ་
འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཡོད་མི་ལུ་གོ།

༢། བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༧ པའི་ དབྱེ་ཚན་(ལ) པ་དང་འཁྲིལ་
ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ཡིག་ཐོག་ཁྱབ་ཕུལ་མི་ལུ་གོ།

༣། བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༧ པའི་ དབྱེ་ཚན་(ག) དང་འཁྲིལ་ སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱིས་འགོ་བཙུགས་མི་ལུ་གོ།

ཆ། “གྲལ་གཏོགས་ཚོགས་མི་” ཟེར་མིའདི་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་
འཁྲིལ་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱན་སྦྱར་མི་ཚུ་
གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༤ ནང་གི་བད་འཕྲིན་སྤེལ་བའི་ཆོས་གྲངས་
ལས་ ཉིན་གྲངས་བདུན་ལས་མ་འགྲངས་པར་ བཅོག་འབྲུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ རྒྱལ་
ཡོངས་འོས་འདེམས་སྐབས་ བསྐུལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཡི་གུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་
པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འབྲི་ཤོག་ཐོག་ཕུལ་མི་ལུ་གོ།

- ཁ། “ཚོགས་རྒྱུ་ས་གོ” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་སྐབས་ ཚོགས་
རྒྱུ་སྒྲུར་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུ་ས་ཁོངས་ནང་ ཚོགས་རྒྱུ་དེ་གསང་བའི་
ཐོག་བསྐྱར་ཚུགས་ནི་དོན་ལས་ བཟོ་ཡོད་པ་ལུ་དགོ།
- ན། “བྱབ་སྤེལ་” ཟེར་མི་འདི་ མི་དམངས་ཡོངས་ལུ་བྱབ་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་ལུ་གོ།
- ད། “རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་” ཟེར་མི་འདི་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་དགོངས་དོན་དང་
འབྲེལ་ ཁྲིམས་ལུགས་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནད་དོན་གཤམ་ཅན་ ཡང་ན་
ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ལུ་འཕྲི་སྒྲོན་སྒྲོར་ ཚོགས་རྒྱུ་སྒྲུར་མི་ཚུ་ལུ་ ཆ་འཛིག་ ཡང་ན་
ཆ་མེད་ཀྱི་གྲོས་འཆར་བྱ་ནི་ལུ་གོ།
- ཐ། “རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་དུས་ཡུན་” ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་
ཚན་ཡུལ་ པ་དང་འབྲེལ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ཤིག་གནང་བའི་ཉིམ་
ལས་འགོ་བཙུགས་ ཚོགས་རྒྱུ་ས་མཇུག་མ་བསྐྱུ་ཚུན་ཀྱི་དུས་ཡུན་དེ་ལུ་གོ།
- ད། “རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་འདེམས་ཁོངས་” ཟེར་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་ལུ་གོ།
- ན། “ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་” ཟེར་མི་འདི་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་
བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོ་བཞག་ཡོད་པའི་ འགོ་དཔོན་ཅིག་ལུ་གོ།
- པ། འོགས་སུ་ལེན་དགོ་པ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གཅིག་ཆིག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་
ཆིག་དོན་གྱི་གོ་དོན་དེ་ མང་ཆིག་ལུ་དང་ མང་ཆིག་ལུ་བཀོད་པའི་ཆིག་དོན་ཚུ་
གཅིག་ཆིག་ལུ་ཡང་གོ་དགོ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་དགོས་དོན་ འགོ་བཙུགས་དང་ འགོ་འདྲེན།

དགོས་དོན།

- ༣ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོས་མི་དེ་ ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་འཆར་
རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་གལ་ཅན་སྤེལ་འཆར་བའི་གནད་དོན་ ཡང་ན་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་
དོན་ལུ་འཕྲི་སྟོན་འབད་དགོཔ་ཚུ་གི་སྟོར་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ལུ་ རང་སེའི་བསམ་འཆར་
བཀོད་ནི་གི་གོ་སྐབས་མཉམ་ཐབས་ལུ་ཨིན།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་བཙུགས།

- ༤ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་བཙུགས་འདི་ཡང་།
- གཤམ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནད་དོན་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་
བཞུགས་ཅིག་ནང་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པའི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ཨིན་མ་སྤེལ་ ཐུགས་
འཆར་བཞེད་དེ་ བཀའ་རྒྱ་གནང་བའི་སྐབས་ ཡང་ན།
- ཁ་ཤམ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཆ་མཉམ་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱམས་ལས་ བརྒྱ་ཆ་༥༠
ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ གལ་སྤོང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ གལ་ཆེ་བའི་
གནད་དོན་སྟོར་ ལུ་བལྟལ་བ་ཅིན།
- གཤམ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་གྱི་དབང་འཛིན།

- ༥ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འདི་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་
བཅག་འཐུ་འི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

༦ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་དང་འབྲེལ་བའི་ བྱ་སྒོ་གཙོ་བོ་ཚུ་
འོག་ལུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ནི་འདི་ཡང་།

༡༽ མི་དམངས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གོ་དོན་དར་བྱེད་སྐོར་ འོས་འབབ་
ལྷན་པའི་མིང་དོན་ཅིག་དང་སྒྲགས་ བཅུད་དོན་བཀོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ པར་
བསྐྱུན་དང་ རྒྱབ་སྐྱེལ་ཐོག་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ སྤྱིར་བཏང་གསལ་
བཤད་ཀྱི་ནུམ་གཞག་དང་ དེ་ལུ་གསལ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱར་མི་ཚུ་ལུ་
གང་ཅག་འབད་ འཕྲོད་ཚུགས་པའི་ཅན་བསྐྱེལ་ཀྱི་དོན་ལས་དང་།

ཁ༽ ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱར་མི་ཚུ་བཙག་འཐུ་སྐབས་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་དང་འདོད་བསྐྱེད་བཅུག་
ནི།

༧ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་བྱེད་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་བཙག་འཐུ་འགོ་དཔོན་གྱི་སྤྱིར་
བཏང་བརྟག་ཞིབ་འོག་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཐོ་བཀོད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་
ཀྱི་དོན་ལས་ བཙག་འཐུ་འཛིན་ཐོ་ཡིག་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ དུས་མཐུན་གྱི་བསྐྱར་གསོ་འབད་
དགོ།

༨ བཙག་འཐུ་འཛིན་བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་གི་བཙག་འཐུ་འཛིན་མཐའ་
དཔྱད་ཐོ་ཡིག་དེ་ རྫོང་ཁག་ཐོ་བཀོད་འགོ་དཔོན་ཡིག་ཚང་གི་བཅུ་བྱང་དང་ མངོན་གསལ་
ཆེ་བའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ མི་དམངས་ལུ་ལྷན་ཐབས་དོན་ལས་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༩ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་གྲོས་འཆར་གྱི་བསྐྱེལ་བསྐྱུགས་ལུ་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
རྒྱབ་སྐྱོར་ ཡང་ན་ རྒྱབ་འགལ་གྱི་གཞུང་གཏོགས་འབད་མི་ཆོག།

ལེའུ་ ༣ པ།

བྱ་སྤྱོད་རིམ་པ།

གྲོས་གཞི་སྤྱོད་འབྲུལ།

- ༡༠ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༤ པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ཞུ་བ་
ལུལ་མི་དབང་འཛིན་དེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དེ་
བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་གཏང་དགོ།
- ༡༡ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༤(ལ) གི་ཐད་ འབྲེལ་ཡོད་ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་
འཛིན་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནད་དོན་གལ་ཅན་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་དོན་ལུ་
རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྩ་ཚན་༣༤ པའི་དོན་ཚན་༢(ལ) གི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ ཞུ་བ་
ལུལ་དགོཔ་འཐོན་པའི་ ཉིན་གངས་༡༠ གྱི་ནང་འཁོད་ ཡན་ཚུན་གྱི་བར་ན་མཉམ་འབྲེལ་
འཐབ་དགོ།
- ༡༢ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲན་འཐབ་དགོ་
པའི་ གྲོས་གཞི་གི་ཞུ་བ་དེ་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ལུལ་དགོ།
- ༡༣ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་དོན་ལུ་ལུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་དེ་ གྲོས་གཞི་གི་བཟོ་བཀོད་ཐོག་ དེ་
གྲུར་མིང་རྟགས་བཀོད་མི་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་མཐུས་མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འི་ མིང་རྩིལ་
བུ་ རོ་སྤྱོད་ལག་ཁྱེར་ཨང་དང་ ཁ་བྱང་ཚུ་ ཁ་གསལ་འབད་བཀོད་དགོ།

༡༥ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་ རྟོན་ཚན་༡༢ པའི་གྲོས་གཞི་ཐོབ་མི་དེ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་
༤༥་དང་འཁྲིལ་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་དང་སྤྲུགས་ བཅག་འབྲུ་ལྷན་ཚྭ་གསུམ་ལུ་གཏང་དགོས་
འདི་ཡང་།

༡༦ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་པའི་ཁུ་བསྐྱོར་ འོས་ལྷན་གྱི་མིང་
དོན་བཅུད་དོན་བཞོད་པའི་གནད་དོན་དང་ སྤྱིར་བཏང་གསལ་བཤད་ཚུ་དང་།

༡༧ འབྲེལ་ཡོད་དབྱུད་ཡིག་གི་ ཡིག་རིགས་ཡོད་པ་ཅིན།

༡༨ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་དོན་ལུ་ སྤུལ་བའི་གྲོས་གཞི་གི་འདྲ།

༡༩ འབྲེལ་ཡོད་གྱི་བཟོ་དོན་ གཞན་གང་ཅུང་ཚུ།

༢༠ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་ཁུ་བ་གི་གྲོས་གཞི་དེ་ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་ ཏུ་མ་ཉམ་ལུ་
འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ཡང་སྤྱན་འབྲུལ་སྤུལ་དགོ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ལུ་ཁྲིམས་མཐུན།

༢༡ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་གྱི་གྲོས་གཞི་དེ་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་
མཐུན་ཡོད་མེད་གྱི་བསྐྱར་ཞིབ་འོག་ལུ་ཚུད་དགོ།

༢༢ གལ་སྲིད་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༤ པའི་
གྲོས་གཞི་སྤུལ་མི་དེ་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མེད་པ་ཅིན་
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་དེ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་མེད།

ཁུ་ཡིག་གི་དབྱེ་ཞིབ།

༢༣ ཁུ་ཡིག་སྤུལ་མི་ནང་གི་མིང་རྟགས་ཚུ་ འབྲས་མི་ཚུ་གི་དཔེ་བཞོད་ཡོད་པའི་མིང་རྟགས་ཚུ་
དང་ འཁྲིལ་མི་འཁྲིལ་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་དེ་ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་འབད་དགོ།

༡༩ གལ་སྲིད་ ལུ་ཡིག་ནང་གི་མིང་རྟགས་གང་རུང་ཅིག་ ཐངས་གཉིས་བཀོད་ཡོད་པ་ ཤེས་པ་
ཅིན་ མིང་རྟགས་གཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་གྲངས་སུ་བཅི་ནི་ཡིན།

ཕུལ་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ།

༢༠ སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དེ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚྭ་གས་ལུ་
བརྩམས་པའི་སྐབས་ ཁ་གསལ་བཀོད་དགོ་པ་འདི་ཡང་།

༡༽ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་གྱི་ལུ་བའི་ བརྩུད་དོན་བཀོད་པའི་གནད་དོན་
དང་ འོས་འབབ་ལྷན་པའི་མིང་དོན་ དེ་ལས།

༢༽ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ལུ་བ་ཕུལ་ཆོག་པའི་ ཐོབ་དབང་གནང་བའི་ཁྲིམས་
འབྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ།

གལ་སྲིད་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ལུ་འཕྲི་སྟོན་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་འཆར་ཨིན་ཆེ་ བརྒྱུར་
བཅོས་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པའི་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་གི་ཆོག་དོན་ངོ་མ་བྱུར་སྐྱགས་
ཕུལ་དགོ།

༢༡ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ བརྩུད་དོན་བཀོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་དང་མིང་དོན་ལུ་ གོ་
དོན་ཁ་གསལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཞིབ་བལྟས་འབད་བའི་བསམ་འཆར་གང་རུང་ཞིག་ སྤྱི་ཚྭ་གས་ལུ་
ཕུལ་དགོ་པ་འདི་ཡང་།

༡༽ གྲོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ལུ་ལུ་ འོས་འབབ་ལྷན་པའི་དུས་ལུན་གང་མཆོག་གས་དང་།

༢༽ ལྷན་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ ཐག་གཅོད་པའི་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཐོག།

- ༢༢ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༡ ནང་གི་བསམ་འཆར་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་
བཅུད་དོན་བཀོད་ཡོད་པའི་ མིང་དོན་གྱི་ཚིག་ལུ་ འོས་འབབ་ལྷན་པའི་ལེགས་བཅོས་གྱི་
ཐབས་ཤེས་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་ལག་ལེན་ཐབས་ཁྱེར་བདེ་བའི་གང་མགྲོགས་གྱི་དུས་ལུན་
ཅིག་ནང་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚྭ་གསུམ་ལུ་གཏང་དགོ།
- ༢༣ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་གྱི་གནད་དོན་ ཡང་ན་ གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ “དགོ” ཡང་ན་
“མི་དགོ” ཟེར་བའི་ལན་གསལ་ཅིག་ ཐོབ་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་དྲི་བ་བཀོད་དགོ།
- ༢༤ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་གྱི་དོན་ལུ་ གོས་གཞི་ཚར་གཅིག་ཕུལ་ཆར་ཞིན་མ་ལས་ཕྱིར་
བཏོན་འབད་ནི་མེད།

བཀའ་བྲལ་

- ༢༥ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚྭ་གསུམ་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠ ནང་འབྲིལ་ཐོབ་ཡོད་
པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་གྱི་གོས་གཞི་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་སྤྱན་འབུལ་ཕུལ་
དགོཔ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་བྲལ་གནང་ནི།

བད་འཕྲིན།

- ༢༦ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཀའ་བྲལ་གནང་བའི་ཤུལ་ལུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚྭ་གསུམ་གྱིས་
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་གྱི་ དུས་ཚོད་རེ་འཁྲིག་བཟོ་ཐོག་ བད་འཕྲིན་སྟེལ་
དགོ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་གྱི་དུས་ཡུན།

- ༢༧ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གོས་གཞི་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཆོས་
གངས་ལས་ ཉིན་གངས་དགྲ་བཅུའི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་ཚུགས་པ་འབད་དགོ།
- ༢༨ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུན་དེ་ སྤྱིར་བཏང་གིས་ ཉིན་གཅིག་ལུ་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་དགོཔ་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུན་དུས་ཚོད་དེ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐག་
ཚོད་དགོ།
- ༢༩ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྫོང་ཁག་རེ་རེ་གི་ ཚོགས་རྒྱུན་ས་ཁོངས་དེ་ ཚོགས་རྒྱུན་གྱི་
ཆོས་གངས་མ་རན་པའི་ ཉིན་གངས་³⁰ ལས་མ་ཉུང་བའི་དུས་ཚོད་ལུ་ ཐག་བཅད་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུན་དང་ གངས་ཅིས་དོན་ལས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱུན་ཤོག་གསལ་གྱིས།

- 30 ཚོགས་རྒྱུན་ས་ཁོངས་ནང་དང་འགྲེམ་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ནི་ གངས་བསྐྱེམས་བཏོན་
ནི་ གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསལ་གྱི་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་
འབྲུག་གི་འགྲེམ་ཐོག་རྒྱུན་ཤོག་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
ནམ་གཞག་དང་འཁྲེལ་དགོ།

རྒྱུན་ཤོག།

- 31 གལ་སྲིད་ རྒྱུན་སྒྲོམ་ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ རྒྱུན་ཤོག་གྱུར་ གནད་དོན་བཀོད་ཡོད་པའི་
བྱུང་ཁར་ “དགོ” དང་ “མི་དགོ” གི་ངོ་རྒྱལ་བཀལ་སའི་ས་སྤྱོད་ གྲུབ་ནི་གི་བཅོ་
བཀོད་ཚུང་ཀྱ་གཉིས་ པར་བསྐྱེད་འབད་ཡོད་པ་དགོ།

༣༢ རྒྱལ་ཤོག་རེ་རེ་གྲར་ བཅག་འབྲུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ རོ་རྟགས་ཀྱི་ཐེའུ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དགོ།

ཚོགས་རྒྱན་འགོ་འདྲེན།

༣༣ བཅག་འབྲུ་འི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་གྱིས་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་རོས་འཛིན་འབད་ནི་
ཚོགས་རྒྱན་འགོ་བཙུགས་ནི་ མཇུག་བསྟུན་ནི་དང་ དེ་ལྷགས་ཀྱི་གཞན་ལས་རིམ་རྣམས་
གཞག་ཚུ་ མཚམས་འཛིན་འབད་དགོ།

༣༤ རྒྱལ་ཚོས་ཚང་བའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ བཅག་འབྲུ་འི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་
བསྐྱར་དགོ།

༣༥ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་ཡང་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་
འབྲུ་འི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ཆ་མཚུངས་ཨིན་རུང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་
གནད་དོན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་རྒྱལ་ཤོག་དེ་གྲར་ ‘དགོ’ ཡང་ན་‘མི་དགོ’ གི་རོ་རྟགས་
བཀལ་ནི་ ཡང་ན་ ཐེའུ་བརྒྱབ་ཐོག་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་དགོ།

༣༦ གལ་སྲིད་ ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་ ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་
གནད་དོན་བཀོད་མི་ལུ་རོས་ལེན་ཡོད་པ་ཅིན་ ‘དགོ’ ཟེར་མི་གྲར་ ཨེབས་ནི་དང་ གནད་
དོན་དེ་ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པ་ཅིན་ ‘མི་དགོ’ ཟེར་མི་གྲར་ ཨེབས་དགོ།

༣༧ གངས་ཚུམས་ཞིབ་དཔྱད་པ་གིས་ རྒྱལ་ཤོག་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ ཚུལ་མཐུན་མེད་པ་སྤེལ་མེད་
མ་གཏང་པ་འི་ཉེ་མ་ དེ་ཁར་ཡོད་མི་ལྟ་རྟག་པ་ཚུ་ལུ་ རྒྱལ་ཤོག་དེ་རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པ་འི་བརྟག་
ཞིབ་འབད་ནི་གི་གོ་སྐབས་བྱིན་དགོ་པ་ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ཤོག་གང་རུང་ཅིག་ལག་པར་སྤྲོད་ལེན་
ཐོག་ བལྟ་རྟག་འབད་བཙུག་ནི་མེད།

༣༤ གལ་སྲིད་ རྒྱལ་སྤྱོམ་ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ གངས་ཕྱིས་ཞིབ་དཔྱད་པ་གིས་ རྒྱལ་མཐུན་
མེད་པའི་རྒྱལ་ཤོག་ཆ་མེད་གཏང་དགོས་འདི་ཡང་།

༡༽ རྒྱུང་མ་ཡིན་མི་ ཡང་ན།

༢༽ སྤེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་ལས་ རྒྱལ་མཐུན་གྱི་དོ་སྤྱོད་མེད་མི།

༣༽ ལ་གསལ་གྱི་ངེས་བདེན་གཞི་ཡང་མེད་མི།

༤༽ ཆོགས་རྒྱལ་ས་ཁོངས་ནང་མ་སྤྱོད་མི།

༥༽ ཆ་འཛིག་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོམ་ནང་མ་བཙུགས་མི།

༦༽ གཞུང་འབྲེལ་དོ་རྟགས་གནང་མི་དེ་མིན་པར་ དོ་རྟགས་སོ་སོར་བཀལ་ཡོད་མི།

༧༽ གཡོ་ཐབས་གིས་དགོགས་ཡོད་པ་ གཞོད་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ཉལ་ཏེ་ལྷག་
མ་བརྟུབ་ རྒྱལ་ཤོག་ངེས་བདེན་ཡིན་པའི་ཁུངས་བྱུ་གྱི་དོ་སྤྱོད་ཆ་གས་ཚང་
འགྲིགས་མེད་མི་ཚུ།

༨༽ ཆོགས་རྒྱལ་ས་ཁོངས་དེ་ལར་ གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་གནང་མི་རྟགས་བཀལ་ནིའི་ཅ་
ཆས་གིས་མིན་པར་ གཞན་གྱིས་དོ་རྟགས་བཀལ་མི།

༣༥ སྲིད་དོན་ཆོགས་པ་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་སྐབས་ གནས་ཚད་དང་
བཀག་སྡོམ་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ལུ་གནས་དགོ།

ཆོགས་རྒྱལ་གངས་ཕྱིས་བསྐྱོམ་ནི།

༣༦ ཆོགས་རྒྱལ་གངས་ཕྱིས་བསྐྱོམ་ནི་གི་བྱ་སྤྱོད་འཛིན་པ་དེ་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་
བཀོད་ཡོད་མི་དགོངས་དོན་ཚུ་གིས་མཆོམས་འཛིན་འབད་དགོ།

༧༡ གངས་ཕྱིས་བསྐྱོམ་ནི་དེ་ བཅག་འབུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རོས་འཛིན་འབད་དེ་ཆ་འཛོག་གྲུབ་
པའི་ ས་གནས་ཀྱི་རོས་ལེན་འགོ་དཔོན་གྱི་བཀོད་ཁྲབ་འོག་ལུ་ གངས་ཕྱིས་ཞིབ་དཔྱད་པ་
གིས་ལག་ལེན་འབབ་དགོ།

གྲུབ་འབྲས།

༧༢ འདེམས་ཁོངས་རེ་རེ་གི་རོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ཕུལ་བའི་ གྲུབ་འབྲས་རེ་འཁྱུ་མིག་ཚུ་
རྟགས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་བརྟག་ཞིབ་འབད་ཚར་ཏེ་ བཅག་འབུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཡོངས་
བསྐྱོམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།

༧༣ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ རོན་ཚན་༧༢ པའི་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་རེ་འཁྱུ་མིག་ནང་ཚུད་དགོཔ་འདི་
ཡང་།

༡༡༽ ཚོགས་རྒྱུན་བརྩྭགས་ཡོད་པའི་གངས་བསྐྱོམས་དང་།

ཁ༡༽ ཆ་འཛོག་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྒྱུན་ཁ་གངས།

ག༡༽ ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཤོག་ཁ་གངས།

ང༡༽ གནད་དོན་བཀོད་མི་དེ་ལུ་ “དགོ” དང་ “མི་དགོ” གི་ཚོགས་རྒྱུན་ཁ་གངས།

༧༤ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་དོན་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོང་ཁག་ཆ་
མཉམ་ནང་ལུ་ ཆ་འཛོག་གི་ཚོགས་རྒྱུན་བརྩྭགས་ཡོད་པའི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ བྱེད་མང་
ཐོག་ལས་གནང་བ་གྲུབ་པ་ཅིན་ གནད་དོན་དེ་ཆ་འཛོག་གི་གངས་སུ་བཟི་དགོ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བསྐུལ་བསྐྱུགས།

འབད་ཚེག་པའི་རྒྱུ་བསྐྱུགས།

༤༥ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བསྐུལ་བསྐྱུགས་དེ་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་གི་དོན་ལས་ ཡང་ན་ འདི་
གི་དོན་ལས་ཨིན་མ་སྤེལ་མ་རུང་བའི་ གསར་ཤོག་ ཡང་ན་ རྒྱུ་བསྐྱུགས་གང་རུང་ཐོག་
སྤེལ་བའི་འབྲེལ་གནད་འདི་ཡང་།

༥༡ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བསྐུལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་ རི་བའི་ལན་ཚུ་ལུ་ གྲུབ་འབྲས་
འབྱུང་ཐབས་དང་ གྲུབ་འབྲས་ལོགས་སུ་སྟོན་ནི་དོན་ལུ་ ཡང་ན།

ཁ༡ གཞན་ཡང་ གྲུབ་འབྲས་ཅིག་ ཡང་དྲག་ ཡང་ན་ ཐོབ་ཐབས་དོན་ལུ།

བད་དོན་སྤེལ་ནི།

༤༦ གཤམ་གཏོགས་ཚེག་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བསྐུལ་བསྐྱུགས་འབད་ནི་དེ་
བཅག་འབྲུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༤ གི་ བད་འཕྲིན་སྤེལ་
བའི་ཉེ་མ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ཉེ་མ་མ་རན་པའི་ ཚུ་ཚེད་༤༤ གི་ཉེ་མ་
ལས་མཚུག་བསྐྱུ་ཚུགས་པ་འབད་དགོ།

༤༧ གཤམ་གཏོགས་ཚེག་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བསྐུལ་བསྐྱུགས་དོན་ལུ་
གསར་ཤོག་ ཡང་ན་ རྒྱུ་བསྐྱུགས་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བསྐུལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་མཐུན་ཁྱེན་
མཁོ་ཆས་ཚུ་ ཉེ་མ་རང་བཅག་འབྲུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ ཆ་འཛིག་དོན་ལས་ལུ་ལཱ་དགོ།

༤༨ བད་བརྒྱུད་ཀྱིས་ རྒྱུ་བསྐྱུགས་འབད་ནི་གི་དུས་ཚེད་དེ་ འབྲུག་གི་བད་བརྒྱུད་ཁྱབ་སྤེལ་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ནང་ ལོགས་སུ་བཀོད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་བྱིན་དགོ།

- ༤༩ བན་བརྒྱུད་ཀྱིས་ རྒྱུ་བསྐྱུགས་ཀྱི་ཞབས་རྟོག་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་
བསྐྱུགས་སྐབས་ གྲལ་གཏོགས་ཆོག་མི་དེ་ལས་ལྷག་ གཞན་མི་ངོ་ཅིག་ ཡང་ན་ ལས་
ཆོགས་དོན་ལས་རྒྱུ་བསྐྱུགས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ རྒྱལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་གངས་སུ་བཙུགས་མི་
ཆོག།
- ༥༠ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༤ དང་མ་འཁྲིལ་བར་ བན་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཁོང་རའི་ཞབས་
རྟོག་ནང་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ལས་ ཆ་འཛོག་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་
བསྐྱེད་བསྐྱུགས་མཁོ་ཆས་ཚུ་མ་གཏོགས་ གཞན་མི་ངོ་དང་ལས་ཆོགས་གང་རུང་གི་ཁོངས་
ལས་ བཙུགས་མི་ཆོག།
- ༥༡ བན་བརྒྱུད་དང་ གྲལ་གཏོགས་ཆོག་མི་ཚུ་གིས་ ཆོགས་རྒྱན་སྦྱར་མི་ཚུ་ལུ་ ཆོགས་རྒྱན་
འགོ་མ་བཙུགས་པའི་ ཅུས་ལུན་ཚུ་ཚེད་༤༤ གི་ནང་འཁོད་དང་ ཆོགས་རྒྱན་སྐབས་ ལྷ་
སྤྱོད་གང་རུང་གི་བན་བརྒྱུད་ཁྱབ་སྤེལ་ཐོག་ ཆོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ཐངས་ཀྱི་ རྒྱུད་བསྐྱེད་
འབད་ནི་ལས་འཛུལ་དགོ།
- ༥༢ ཆོགས་རྒྱན་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱུགས་མ་འབདམ་ལས་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་
གྲུབ་འབྲས་ཆ་ཤས་ཀྱི་བན་དོན་གང་རུང་ཅིག་བྱིན་མི་ཆོག།
- ༥༣ ཆོགས་རྒྱན་སྐབས་དང་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱུགས་མ་འབདམ་ལས་ མི་ངོ་གཞིན་
རུང་ ཆོགས་རྒྱན་མང་ཉུང་ག་ལུ་བཙུགས་དོ་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཞིབ་འཛུལ་གྱི་སྒྲན་དཔག་ཐོག་
གསལ་བསྐྱུགས་ཚུ་འབད་མི་ཆོག།
- ༥༤ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༥༣ ལས་འགལ་ཆེ་ བཅག་འཐུ་འི་བཅའ་
ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགལ་གྱི་ཉེས་སྦྱོན་ཡིན།

ཀླུ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཟད་ཐོན།

- ༥༥ ཀླུ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཟད་ཐོན་དེ་ གྲལ་གཏོགས་ཆོག་མི་དང་ ཡང་ན་ རོ་ཆ་བཅིག་
གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཆོན་^{༥༤} དང་^{༥༥} དང་འབྲེལ་ ཀླུ་ཡོངས་འོས་
འདེམས་བསྐྱལ་བསྐྱགས་འགོ་འདྲེན་དོན་ལུ་བཏང་བའི་ཟད་ཐོན་ཚུ་ཨིན།
- ༥༦ རྒྱུ་བསྐྱགས་དོན་ལས་ཀླུ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཟད་ཐོན་ནང་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང་།
ཀ༽ བཟོ་བཀོད་ཀྱི་གོང་ཚད་དང་ རྒྱུ་བསྐྱགས་ལས་རིམ་བཟོ་ནི་ལུ་གཞིགས་ ཡང་ན་
མཐུན་ཆུན་གྱི་མཁོ་ཆས་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་གོང་ཚད་གཞན་དང་།
ཁ༽ གསལ་བསྐྱགས་གོང་ཚད།
- ༥༧ གསལ་བསྐྱགས་དོན་ལས་ཀླུ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ཟད་ཐོན་ནང་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང་།
ཀ༽ བཟོ་བཀོད་ཀྱི་གོང་ཚད་དང་ གསལ་བསྐྱགས་གཏང་ནི་གི་མཐུན་ཆུན་མཁོ་ཆས་དང་
འབྲེལ་བའི་གཞིགས་བཟོ་བསྐྱུན་དང་ གསལ་བསྐྱགས་བཀའ་སླེལ་མཁོ་ཆས་ ཡང་
ན་ ཐབས་ལམ་གཞན་གྱིས་ཐོག་ དེ་ལུ་གསལ་གྱི་མཁོ་ཆས་སླེལ་བའི་ཟད་ཐོན་ཚུ་
ཡང་ན།
ཁ༽ མཐུན་ཆུན་གང་རུང་ནང་ བཅུགས་ཡོད་པའི་གསལ་བསྐྱགས་དེ་ ཁྱབ་སླེལ་ལུ་
དམིགས་ཏེ་ གསལ་བསྐྱགས་འབད་ཡོད་པ།
ག༽ གནས་ཚུལ་ལས་སྤེལ་གསལ་བཤད་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཞབས་ཏོག་གང་
རུང་ ཡང་ན་ མཐུན་ཆུན་ ཡང་ན་ གཞན་བརྟུན་མཉམ་འབྲེལ་དོན་ལས།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཚད་གཞི།

༥༥ གྲལ་གཏོགས་ཆོག་མི་རེ་རེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ བཅུག་འཐུ་ལྟན་
ཆོག་གིས་ ཏུས་དང་ཏུས་ཚད་ལུ་བཟོ་ཡོད་པའི་ མ་དངུལ་གྱི་ཚད་གཞི་ལས་འགལ་
གཏང་མི་ཆོག།

ཕྱིས་ཁྲུལ་བ།

༥༦ གྲལ་གཏོགས་ཆོག་མི་ ཡང་ན་ དེའི་རྒྱུ་ཚབ་ཨིན་མི་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་
དོན་ལུ་བཏང་ཡོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱིས་ཁྲུལ་དེ་ ཆོག་སྐྱོད་མཁུག་བསྟུ་སྟེ་ ཉིན་གྲངས་³⁰
གྱི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱིས་ཁྲུལ་ཚུགས་པ་འབད་དགོ།

སྤྱིར་བཏང་གནད་དོན།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།

- ༤༠ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞུང་སྐྱོང་ལས་སྡེ་དང་ མི་
དམངས་ དེ་ལས་ སྐེར་སྡེ་ཆ་མཉམ་ལུ་བྱལ་དབང་ཡོད།
- ༤༡ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གོས་ཚད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཐོག་ གནང་བ་གོལ་
ཞེན་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
- ༤༢ རྒྱལ་གཞུང་གི་དབང་ཚད་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ ལག་
ལེན་འཐབ་བདེ་བའི་གང་མཚུགས་ དང་ལེན་འབད་དགོཔ་དེ་ནང་ གཤམ་འཁོད་གནད་
དོན་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།
- ༥༡ རྒྱལ་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་བརྒྱུད་དེ་ བདག་
སྐྱོང་འཐབ་པའི་ ཁྲིམས་ལུགས་ ཡང་ན་ སྤྱི་བྱས་བསྐྱར་བཅོས་ ཡང་ན་
སྤྱི་བྱས་གསར་བཙུགས་འབད་ནི་དང་།
- ༥༢ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྟོན་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
འཚོགས་ཐངས་དང་པའི་ནང་ ཁྲིམས་ཚུམ་ཀྱི་གོས་གཞི་བཙུགས་ནི།

ཕྱིས་མེད།

- ༤༣ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་མེད་པའི་ གནད་དོན་འདི་ཡང་།
- ༥༡ ཁྲུལ་འབབ་བཀལ་ནི་ བྱད་པར་བཟོ་ནི་ ཆ་མེད་གཏང་ནི་དང་།
- ༥༢ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་དམག་གི་གསལ་བསྐྱེད་གསལ་

- ག། འཆབ་དོལ་གྱི་གསལ་བསྐྱགས་ ཡང་ན་ མཇུག་བསྟུན།
- ང། ཕྱི་རྒྱལ་དང་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་དྲག་དམག་སྤྱོད་ནི།
- ཅ། ཉེས་པ་ཡང་ཆག་ ཡང་ན་ དགོངས་ཡངས་གཏང་ནི།
- ཆ། རེས་པར་གྱི་ ཞི་བའི་དམག་སྡེ་ཞབས་ཏྲུག།
- ཇ། སྤྱི་ཚེགས་ ཡང་ན་ ས་གནས་གྱི་གཞུང་ཅུ་གྲོལ།
- ཉ། ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ གན་ཡིག་གི་འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཕྱོལ་ནི་དོན་ལུ་ དཔྱད་ཡིག་གཞི་
བཙུགས་གྱི་གྲོས་འཆར།
- ད། ཁྲིམས་འདུན་གྱི་རང་དབང་དང་ དེའི་གྲོས་ཚད།
- མ། ཅུ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་ཚུ་གི་ཕན་ཅུས་ལུ་གཞི་དུ་ཉེན་གྱི་གནད་དོན་གང་ཅུང་ཚུ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ལུ་འཕུལ་སྐབས་བཀག་ཆ།

- ༤༧ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འཚོགས་ནི་དང་ འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་དེ་ བཅག་འཐུ་འགོ་
བཙུགས་བཅུ་འཕྲིན་གྱི་ཉེམ་ལས་ སྤྱི་ཚེགས་བཅག་འཐུ་མཇུག་མ་བསྟུ་ཚུན་ལུ་ ཡང་ན་
ཆབ་དོལ་སྐབས་དང་ དེ་གི་མཚམས་འཛིག་འབད་དེ་ ཉེན་གངས་སུ་མ་ཅུ་མ་འགྱོ་བའི་ནང་
འཁོད་ཚུན་ལུ་ བཀག་ཆ་འབད་དགོ།

བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་སྦྱོར་འཇུག།

- ༤༨ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་དགོངས་དོན་ཚུ་ སྤྱི་ཚེགས་གྱི་བཅག་
འཐུའི་སྐབས་དང་མཚུངས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ལུ་ཡང་སྦྱོར་འཇུག་འབད་དགོ།

ཉེས་ཆད།

- ༤༤ མིང་ཅིག་ ཡང་ན་ ལས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་ལས་
ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་འབད་འཐོན་པ་ཅིན་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་ཏེ་
འབྲེལ་སྒྲོན་འཐབ་ནི་ཡིན།

མཉམ་སྒྲགས་དབང་ཆད།

- ༤༥ མཛོན་མཐོ་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་གིས་ གཞོད་འགལ་གང་རུང་ཅིག་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་
ཡང་ན་ འདི་འོག་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་གྱི་ རྒྱབ་དབང་ལུ་མ་རྒྱུད་པ་ ཡང་ན་
ཆ་གས་ཅིག་རྒྱུད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་དཔྱད་མ་ཆོག་པའི་ཕྱིས་ཁྲུངས་ཁ་གསལ་བཀོད་
དེ་མེད་པ་ཅིན་ འོས་འཚམས་ལཱ་ན་པའི་ཉེས་ཆད་བཀལ་ནི་དེ་གི་དབང་ཆ་ཡོད།

འཕྲི་སྒྲོན།

- ༤༦ ཆོགས་ཁང་རང་སེའི་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐོས་ལས་གསུམ་དཔྱ་གཅིག་གིས་གོས་དོན་
ལུ་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལུ་ ཁ་སྒོང་ རྒྱད་པར་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་བཅས་གྱི་ཐོག་
ལས་ འཕྲི་སྒྲོན་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ ཆོགས་ཁང་རང་སེའི་ཕྱིད་མང་ཐོག་ལས་ ཡང་ན་སྤྱི་
ཆོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ལུ་ཡིན་པ་ཅིན་ ཆོགས་རྒྱན་བསྐྱར་མའི་གལ་ལུ་ཡོད་པའི་
འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐོས་ལས་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བའི་ཆོགས་རྒྱན་ཐོག་ལས་
བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་གྱི་མཇེད་སྒོ་དང་དོན་སྤྲོད་ལུ་མ་གཞོད་པ་ཅིག་དགོ།
- ༤༧ འཕྲི་སྒྲོན་དེ་གིས་ རང་མོས་དང་ནམ་དག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་
ལུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་གྱི་དབང་ཆ་དང་ཕན་ཅུས་ལུ་ གཞོད་ཉེན་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་
ལམ་ རེས་བརྟན་བཟོ་དགོ་པ་དེ་ སྤྱི་ཆོགས་གྱི་དམ་ཆོག་གཙང་བའི་ཕྱག་འགན་ཡིན།

ཆེ་གཏོན་གྱི་དབང་ཚད།

ཨོ གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁ་དང་དབྱིན་སྐད་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ གཏོན་མ་འདྲ་བའི་གནད་རེ་ཤར་ཆེ་
རྫོང་ཁའི་གཏོན་འདི་ལུ་ཆ་གནས་བབུང་དགོ།

Table of Contents

Preamble	1
CHAPTER 1	2
Preliminary.....	2
Title, Commencement, Application and Extent.....	2
Definition	2
CHAPTER 2	5
Purpose, Initiation and Conduct of National Referendum.....	5
Purpose.....	5
Initiation of a National Referendum	5
Authority to Conduct National Referendum.....	5
CHAPTER 3	7
Procedure	7
Submission of Motion.....	7
Legality of National Referendum	8
Verification of Petition	8
Submittal Requirements.....	9
Proclamation	10
Notification	10

CHAPTER 4	11
Period for Holding a National Referendum	11
Postal Ballot Arrangement for Polling and Counting	11
Ballot Paper.....	11
Conduct of Poll	12
Counting of Votes	13
Results.....	14
CHAPTER 5	15
National Referendum Campaign.....	15
Permissible Broadcast.....	15
Dissemination of Information	15
National Referendum Expenses	17
Limits on National Referendum Expenses	18
Filing of Returns	18
CHAPTER 6	19
General Provision.....	19
Results of National Referendum.....	19
Exclusion.....	19
Temporary Embargo on National Referendum.....	20

Application of the Election Act	20
Penalties	21
Inherent Powers	21
Amendment.....	21
Authoritative Text.....	22

**NATIONAL REFERENDUM ACT OF THE KINGDOM
OF BHUTAN, 2008**

PREAMBLE

WHEREAS, pursuant to Article 34 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan 2008, that the general will of the people shall also be expressed through National Referendums held in a free and fair manner;

Parliament of the Kingdom of Bhutan during its 1st Session do hereby enact the National Referendum Act of the Kingdom of Bhutan on this 26th Day of the Second 5th Month of the Earth Male Rat Year corresponding to the 28th Day of the 7th Month of the Year 2008.

CHAPTER 1

PRELIMINARY

Title, Commencement, Application and Extent

1. This Act shall:
 - (a) Be called the National Referendum Act of the Kingdom of Bhutan, 2008;
 - (b) Come into force on the 11th Day of 6th Month of the Earth Male Rat Year corresponding to 12th Day of 8th Month of 2008;
 - (c) Apply to all National Referendums held in the Kingdom of Bhutan; and
 - (d) Extend to the whole of the Kingdom of Bhutan.

Definition

2. In this Act, unless the context otherwise requires:
 - (a) “Constitution” means the Constitution of the Kingdom of Bhutan;
 - (b) “Election Commission” means the Election Commission of Bhutan;
 - (c) “Election Act” means the Election Act of the Kingdom of Bhutan 2008;

- (d) “Media” means the mass media including print and electronic media and such other forms as may be prescribed by the Election Commission from time to time;
- (e) “Motion for National Referendum” means a National Referendum:
 - (i) Commanded by the Druk Gyalpo under section 4(a) of this Act;
 - (ii) A written petition by members of Dzongkhag Tshogdues as provided under section 4(b) of this Act; or
 - (iii) Initiated by Parliament under section 4(c) of this Act.
- (f) “Permitted Participant” means a registered political party or voter as defined under the Election Act of the Kingdom of Bhutan who submits, in the prescribed form a Letter of Intent to the Election Commission, to conduct campaign for or against a National Referendum on a date not later than the seventh day after the date of issue of notification under section 26 of this Act;

- (g) “Polling Booth” means an enclosure made for voters at the polling station to enable them to cast their vote in secrecy at the National Referendum;
- (h) “Publish” means make available to the public at large;
- (i) “National Referendum” means referring a proposed law, issue of national significance or amendments of the Constitution to all the registered voters by way of voting for endorsement or rejection, subject to the provision of the Constitution;
- (j) “National Referendum Period” means the period commencing from the day of the issue of Royal Proclamation under section 25 of this Act and ending on the day of the poll;
- (k) “National Referendum Constituency” means a Dzongkhag;
- (l) “Returning Officer” means an official designated by the Election Commission as per the Election Act;
- (m) Words importing the singular number shall include the plural number and vice versa, unless the context otherwise requires.

CHAPTER 2

PURPOSE, INITIATION AND CONDUCT OF NATIONAL REFERENDUM

Purpose

3. A National Referendum shall be organized to provide an opportunity for the people of Bhutan to have their say on proposed laws, issue of national significance or amendment to the Constitution.

Initiation of a National Referendum

4. A National Referendum may be initiated:
 - (a) On the Command of His Majesty the Druk Gyalpo if He deems a Bill is of national importance but has not been passed in a joint sitting of Parliament;
 - (b) If a petition on issue of national significance is made by not less than 50% of the total number of members of all Dzongkhag Tshogdues; or
 - (c) By Parliament, in accordance with the provisions of the Constitution.

Authority to Conduct National Referendum

5. The Election Commission shall hold a National Referendum as provided under this Act and the Election Act.

6. The Election Commission shall have the following principal functions in relation to National Referendum:
 - (a) Promote public awareness of the National Referendum by publishing and distributing general explanation on the precise issue with a suitable title of the matter on which the National Referendum is being solicited, in such manner and by such means as the Commission considers most likely to bring them to the attention of the voters; and
 - (b) Encourage the voters to vote at the poll.
7. The Electoral Roll shall be reviewed and updated for the purpose of National Referendum by the Dzongkhag Registration Officers under the general supervision of Dzongkhag Electoral Officers, upon receiving directives from the Election Commission.
8. The Final Electoral Roll of the Dzongkhag shall be displayed at the notice board of the Dzongkhag Registration Officer as well as at a prominent public place for public reference in accordance with the provisions of the Election Act.
9. The Election Commission shall not be involved in the campaigns for or against the proposed National Referendum.

CHAPTER 3

PROCEDURE

Submission of Motion

10. The authority initiating National Referendum under section 4 of this Act shall forward the motion calling for National Referendum to the Election Commission.
11. The respective Chairpersons of the Dzongkhag Tshogdues shall, in the case of section 4(b) of this Act, communicate with each other within 10 days upon emanation of an issue of national significance that needs to be petitioned for a National Referendum as per Article 34, section 2(b) of the Constitution.
12. The Chairpersons of the Dzongkhag Tshogdues shall forward the motion calling for a National Referendum to Parliament.
13. The petition for a National Referendum shall be in the form of a motion stating the full name, citizenship identity card number and address of each of the members of the Dzongkhag Tshogdu who signs it.

14. Parliament on receipt of the motion under section 12 and on compliance of the condition laid down under section 4 of this Act forward the same to the Election Commission accompanied by the following:
 - (a) General explanation on the precise issue with a suitable title of the matter on which the National Referendum is being solicited;
 - (b) Text thereof in the relevant Bill, if any;
 - (c) Copy of the motion calling for the National Referendum; and
 - (d) Any other information relevant to those matters.
15. Parliament shall simultaneously submit the motion for holding of a National Referendum to the Druk Gyalpo.

Legality of National Referendum

16. The motion for a National Referendum shall be subject to review by the Supreme Court as to its legality.
17. A National Referendum shall not take place if the decision of the Supreme Court, under section 16 of this Act, finds that the motion is not in accordance with the Constitution of the Kingdom of Bhutan.

Verification of Petition

18. The signatures on the petition shall be verified by Parliament by tallying with the specimen signatures of the members.

19. If any duplicate signature is detected in the petition, such shall be counted as invalid.

Submittal Requirements

20. Parliament shall submit the motion for a National Referendum to the Election Commission stating the:
 - (a) Precise issue with a suitable title of the matter on which the National Referendum is being solicited; and
 - (b) Provisions of the law that confers the right to seek a National Referendum.

Provided in the case of proposed amendment to the Constitution the original text of the Constitution that is to be altered or repealed must be submitted.

21. The Election Commission shall consider the wording of the precise issue and the title, and forward any views of the Commission as to its intelligibility to Parliament:
 - (a) As soon as reasonably practicable after receipt of the motion; and
 - (b) In such manner as it may determine.

22. Parliament shall on receipt of views under section 21 of this Act take appropriate measures to correct the wording of the precise issue and the title as soon as reasonably practicable and intimate the Election Commission accordingly.
23. The National Referendum issue or issues shall be framed in the manner which best elicits a clear “Yes” or “No” response.
24. A motion for a National Referendum once made cannot be withdrawn.

Proclamation

25. The Election Commission shall submit the motion of National Referendum received vide section 20 of this Act to the Druk Gyalpo Who shall issue a Proclamation.

Notification

26. Upon Proclamation by the Druk Gyalpo, the Election Commission shall issue notification, setting out the schedule, for holding of a National Referendum.

CHAPTER 4

PERIOD FOR HOLDING A NATIONAL REFERENDUM

27. The Election Commission shall hold a National Referendum within a period of ninety days from the date of the receipt of the motion for a National Referendum.
28. The poll for National Referendum shall generally be held in a single day and the Election Commission will determine the hours during which the poll is to be taken.
29. The Election Commission shall determine the polling stations in each Dzongkhag not less than 30 days before the date of poll.

Postal Ballot Arrangement for Polling and Counting

30. Arrangement for voting at polling stations and by post, counting and declaration of results shall be made in the manner prescribed in the Election Act and the Postal Ballot Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan.

Ballot Paper

31. In case ballot boxes are used, ballot papers shall include, next to the issue, two little squares printed, with “Yes” on one and “No” on the other.

32. Every Ballot Paper shall bear an imprint of the stamp of the Election Commission.

Conduct of Poll

33. The provisions of the Election Act shall regulate the manner of assignment of the polling stations, commencement of poll, closure of poll and other such activities.
34. An eligible voter shall vote in accordance with the Election Act.
35. Voting at a National Referendum shall be in the same manner as for Parliamentary and Local Government elections except that voters vote by marking or stamping either “Yes” or “No” against the issue on the ballot paper.
36. If Electronic Voting Machines are used the voters shall press the “Yes” button for an affirmative vote and “No” button to reject the issue being referred.
37. The Counting Supervisor shall, before rejecting any ballot paper as invalid, allow the observers present, a reasonable opportunity to inspect the ballot paper but without allowing them to handle it or any other ballot paper.

38. The Counting Supervisor shall, in case ballot boxes are used, reject as invalid a ballot paper, if:
- (a) It is blank;
 - (b) It is not duly authenticated by the Presiding Officer;
 - (c) Preference cannot be definitely determined;
 - (d) It is not handed out at the polling station;
 - (e) It is not deposited inside the valid ballot box;
 - (f) It bears a mark of identification different from the one officially provided;
 - (g) It has been tampered with or is so damaged or mutilated that its identity as a genuine ballot paper cannot be established; or
 - (h) It has been marked with an instrument not officially provided at the polling station.
39. All political parties shall comply with standards and restrictions during National Referendums, laid down in the Election Act.

Counting of Votes

40. The counting procedure shall be regulated as per the provisions of the Election Act.

41. The Counting shall be carried out by Counting Supervisors, under the superintendence of the Returning Officer at a designated place approved by the Election Commission.

Results

42. The Election Commission shall declare the over-all results after tallying the result sheets forwarded by the Returning Officers of each of the constituencies.
43. The results sheet under section 42 of this Act shall include the:
 - a) Total number of votes cast;
 - b) Number of valid votes;
 - c) Number of invalid ballots; and
 - d) Number of “Yes” and “No” votes for the referred issue.
44. The matter referred for the National Referendum shall be considered as approved if endorsed with affirmative vote by a simple majority of the total number of valid votes cast in all the Dzongkhags in the Kingdom.

CHAPTER 5

NATIONAL REFERENDUM CAMPAIGN

Permissible Broadcast

45. National Referendum campaign shall be any publication or broadcast whose purpose is or may reasonably be assumed to be:
 - (a) To further any campaign conducted with a view to promote or procure a particular outcome in relation to any question asked in a National Referendum; or
 - (b) Otherwise to promote or procure any such outcome.

Dissemination of Information

46. Permitted participants may carry out National Referendum campaign from the date of issue of notification by the Election Commission under section 26 of this Act and end 48 hours before the day of the poll.
47. Permitted participants intending to publish or broadcast any National Referendum campaign materials shall submit such campaign material first to the Election Commission for endorsement.
48. The media shall devote broadcast time as specified in the Media Coverage of Elections Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan.

49. The media shall not include in its broadcasting services any National Referendum campaign broadcast or advertisement made on behalf of any person or body other than by permitted participants.
50. The media shall not, notwithstanding section 49 of this Act, include in its services any National Referendum campaign material furnished on behalf of any person or body other than those endorsed by the Election Commission.
51. The media and permitted participants shall refrain from disseminating any form of persuasion to vote in a certain way in the media 48 hours before the poll and during the poll.
52. The Election Commission shall not provide any information on the partial results of the voting before the declaration of results.
53. No person shall, during the time of voting and before the declaration of results, publicize the voting trend.
54. Any person found guilty of violation of section 53 of this Act shall be guilty of an offence punishable under the Election Act.

National Referendum Expenses

55. National Referendum expenses shall be expenses incurred by or on behalf of any permitted participants as per sections 56 and 57 of this Act for the purposes of conducting a National Referendum campaign.
56. National Referendum expenses in respect of broadcasts shall include:
 - (a) Design costs and other costs in connection with preparing or producing broadcasting materials; and
 - (b) Advertising costs.
57. National Referendum expenses in respect of advertising shall include:
 - (a) Design costs and other costs in connection with preparing, producing, distributing advertising materials or otherwise disseminating such materials:
 - (b) Anything incorporating such advertising and intended to be distributed for the purpose of disseminating it; or
 - (c) The provision of any services or facilities in connection with press conferences or other dealings with the media.

Limits on National Referendum Expenses

58. Each permitted participant shall not incur National Referendum expenses exceeding an amount that may be determined from time to time by the Election Commission.

Filing of Returns

59. Every permitted participant shall file a return in respect of the National Referendum expenses incurred by him/her or on his/her behalf during National Referendum period within 30 days of the completion of the poll.

CHAPTER 6

GENERAL PROVISION

Results of National Referendum

60. The results of a National Referendum shall be binding on all organs of the government, public and private entities.
61. The decision of a National Referendum must be implemented on being approved in the National Referendum.
62. The government must, as soon as practicable, take steps, within its competence to implement the results of the National Referendum including the following:
 - (a) Changing laws or policies, or introducing new policies, that are administered by or through the executive government; and
 - (b) Introducing legislation in Parliament during its first session after the results of such a National Referendum are known.

Exclusion

63. A National Referendum shall not be held on the question of:
 - (a) Imposition, variation or repeal of taxes;
 - (b) Declaration of a state of war;

- (c) Proclamation or termination of emergency;
- (d) Use of the Armed Forces abroad or within the country;
- (e) Amnesties or pardons;
- (f) Compulsory militia service;
- (g) Dissolution of Parliament or Local Government;
- (h) Bills introduced for the purpose of discharging existing treaty obligations;
- (i) Independence of the courts and their decisions; or
- (j) Any matter that could undermine the effectiveness of the constitutional posts.

Temporary Embargo on National Referendum

64. The convening and holding of a National Referendum shall be prohibited between the date of announcement and the completion of the elections to Parliament, or during an emergency and until thirty days following its cessation.

Application of the Election Act

65. All relevant provisions of the Election Act shall apply to National Referendum as they apply to elections to Parliament.

Penalties

66. Any person or organization found guilty of violation of any provision of this Act shall be dealt with in accordance to the Election Act.

Inherent Powers

67. The Supreme Court shall have the power to award reasonable penalty where a particular offence is not covered or is only partially covered by this or any bylaw made under this Act, and is not otherwise excluded from adjudication.

Amendment

68. The amendment of this Act by way of addition, variation or repeal shall be effected only by a simple majority of the respective Houses or a vote of no less than two-third of the total members of Parliament present and voting on a motion submitted by one-third of the members of either House, provided that the amendment does not undermine the functions and effectiveness of the Election Commission.
69. Parliament shall have the moral responsibility to ensure that an amendment does not in any way undermine the authority and effectiveness of the Election Commission in the conduct of free and fair National Referendums.

Authoritative Text

70. The Dzongkha text shall be the authoritative text, if there exists any difference in meaning between the Dzongkha and the English text.

སྟོན་ཆོག།

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཐུགས་དཔོང་སའདི། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་མངའ་འབངས་སྤྱི་མཐུན་གྱིས།

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བསྟན་སྲིད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བསམ་དོན་ཅིག་མཚུངས་ཤོག།

མངའ་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་དོན་ཉི་འོད་འདི། ཁང་ན་སྤྲིན་གྱི་རྒྱབ་དུ་མ་ཞོལ་བར།

བྲང་བདེན་སྤྱོད་བསངས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་ལས། ཀླན་ཁྱབ་མཚུངས་པའི་བློ་དྲུང་མས་ཤར་བར་ཤོག།

ཐམས་ཅད་མོས་མཐུན་བྱ་བར་བཅོན་པ་ཡིས། ལྗངས་འདིར་ཞི་བདེ་དཔལ་ཡོན་རབ་རྒྱལ་ཅིང་།

དཀར་ཕྱགས་སྦྱོང་བའི་ལྷ་ཀླུ་ཀླན་དགེས་ནས། བསམ་དོན་འོད་དུ་འདེམས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག།